

Mince II: zlaté a stříbrné pamětní mince

Minule byla řeč o mincích jako oběživu. Dozvěděli jsme se, že platidla, která fungují jako běžné mince, jsou vyráběna z kovů takřka bezcenných a jejich hodnotu garantuje stát, který je vydává. To ovšem neplatí o pamětních mincích, na které vám jako investorům do mincí doporučujeme zaměřit pozornost.

Na chvíli se ovšem ještě vraťme ke sbírání oběžných mincí, tedy kovových platidel, s jakými běžně platíme v obchodech. Ani na chvíli nepochybujeme o tom, že je mezi čtenáři někdo, koho by sbírání těchto mincí nebavilo. Většinou je ale chápeme čistě pragmaticky – slouží nám jako prostředek pro nakupování.

Nominální versus pořizovací cena

Právě na sadách oběžných mincí si ale můžeme ukázat, že pořizovací cena daného platidla je v mnoha případech naprosto odlišná od nominální hodnoty mincí. Kdo by si například chtěl nyní pořídit kompletní sadu všech šesti mincí, se kterými je možné se v Česku setkat, může koupit sadu s letopočtem emise 2012 podle druhu za cenu přibližně 350 až 500 korun. Za železníkorunu, dvoukorunu a pětikorunu, železoměděnou desetikorunu, železozinkoměděnou dvacetikorunu a padesátikorunu dáte vlastně zhruba čtyřnásobek až pětínásobek, než když si je vyndáte z peněženky a coby začínající numismatik vyrovnáte na polici. V kvalitě *proof* (o kvalitativním provedení a opotřebenosti mincí bude ještě řeč) vás dokonce sada přijde asi na dvacetinásobek, jenže na takové mince ještě nesáhla lidská ruka a doslova voní novotou – a navíc je dostanete včetně dalšího sběratelského kousku, který jim přidává na hodnotě.

Nemusíte mít strach, že mince zakoupené v sadách vám zůstanou doma ležet jako bezcenné kusy stavené z těch všech kovů, ze kterých se současné české mince razí. Až bude nejhůř, můžete se poohlédnout na sběratelských aukcích a sehnat sběratele, který je od vás odkoupí. Jejich cena ale roste s časem a pochopitelně s kompletností sbírky. O tom, co ještě může hodnotu mincí navýšit, si ale řekneme až příště.

A bude-li úplně nejhůř, stačí si platidlo sesypat do peněženky a zajít do nejbližšího obchodu, kde ho udáte za nominální hodnotu. Bude to sice ztracená investice, která se vám vzhledem k inflaci po letech ještě víc smrskne, ale úplně na nule nebudete.

Emise ČNB – takřka jistota

Chcete-li mít jistotu, že nepřijdete alespoň o část svých peněz, můžete nakoupit pamětní mince, které vydává Česká národní banka. Mince emitované centrální bankou mají totiž ze zákona funkci oběživa. Z tohoto důvodu mají vždy konkrétní nominální hodnotu, za kterou jsou směnitelné.

Přijdete-li s pamětní mincí České národní banky s motivem Karla Jaromíra Erbena, která vyšla 2. listopadu 2011 u příležitosti 200. narození tohoto básníka, spisovatele, překladatele, právníka a historika, do kteréhokoli obchodu v České republice, můžete si za ni koupit zboží za 500 korun. Přesně takovou nominální hodnotu tato mince má.

Teoreticky vám v obchodě nemohou její přijetí odmítnout, ale jak by celá věc dopadla v praxi, bohužel nevíme. Aktuální cena mince u prodejců se pohybuje kolem 1500 Kč, a experiment, který by prověřil znalosti prodáváčů o českém oběživu, jsme tudíž z důvodu vrozené hamižnosti nepodstoupili.

Hlavním cílem centrální banky pochopitelně není vydávat pamětní mince, přesto má ČNB výhradní postavení: jako jediná instituce v České republice má k vydávání oficiálních bankovek a mincí, mezi něž patří i mince pamětní, výhradní právo. Jedná se dokonce o tak závažnou aktivitu, že o vydávání mincí rozhoduje bankovní rada. Zmíněného práva využili bankéři v roce 1993, kdy vyšla (konkrétně 15. prosince) první pamětní mince v historii Česka, a sice u příležitosti prvního výročí schválení Ústavy. Navázala tím na dlouholetou emisní tradici pamětních mincí bývalého Československa.

Přísné podmínky

V prvním roce samostatné České republiky byla Česká národní banka nesmělým emitentem, co se pamětních mincí týče, protože stříbrná mince připomínající Ústavu byla tehdy jediným oficiálním platidlem, o něž mohli čeští numismatici rozšířit své sbírky. Už v dalším roce ale emitovala hned čtyři mince z téhož kovu a od té doby vycházejí alespoň čtyři každoročně. Centrální banka je ctihodnou institucí a nic nedělá nahodile a spontánně, takže emise plánuje po pětiletkách. Mimořádné emise jsou velmi výjimečné a i o nich musí rozhodnout bankovní rada. Sběratelé tak mají přehled o tom, jaké mince se chystají a jaké motivy na nich mohou očekávat. Podmínky jednotlivých emisí a popis mincí pak definují vyhlášky, které Česká národní banka vydává a zveřejňuje ve Sbírce zákonů.

Striktní pravidla platí i pro technické parametry: průměr dvousetkorunových emitovaných stříbrných mincí je 31 milimetrů, hmotnost 13 gramů a do konce roku 2010 měly ryzost 900/1 000 (mince obsahovaly 9 dílů stříbra a jeden díl jiných kovů). Od té doby vycházejí mince s ryzostí 925/1 000. Nemění se ani kvalitativní provedení – všechny stříbrné mince emitované ČNB je možné koupit buď v kvalitě proof, nebo jako běžné mince (o tom, co znamená zejména tajemné označení proof, si můžete přečíst příště). První z nich mají na hraně vlis s nápisem „ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA“, hrany těch druhých jsou vroubkované.

V roce 2011 obohatila numismatické sbírky poprvé pamětní mince v jiné nominální hodnotě než 200 korun. Pozorní čtenáři jistě poznají, že se jednalo o zmíněnou pětisetkorunovou minci s motivem autora Kytice. Vydává-li ČNB minci v takové hodnotě, má průměr 40 mm a váží 25 g.

Od roku 1995 jsou součástí emisního plánu ČNB také zlaté mince. Mají ryzost 999/1000 a vycházejí v několika nominálních hodnotách: 1000 Kč (průměr 16 mm, hmotnost 1/10 trojské unce = 3,111 g), 2500 Kč (22 mm, 1/4 trojské unce = 7,777 g), 5000 Kč (28 mm, 1/2 trojské unce = 15,553 g) a 10 000 Kč (34 mm, 1 trojská unce = 31,107 g). Hrany zlatých mincí v běžné kvalitě jsou vroubkované, v kvalitě proof mají vlisovaný nápis „ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA“ nebo jsou hladké.

V uplynulých letech vznikly také dvě mince bimetalové, které tvoří část stříbrná a část zlatá.

Pořizovací cena

Pamětní mince emitované Českou národní bankou nelze pořídit za jejich nominální hodnotu. Do jejich ceny se totiž započítává nejen jejich zpracování, ale také cena příslušné komodity (zlata nebo stříbra) na trhu. Za tím účelem vydává ČNB každé dva měsíce velkoobchodní ceny mincí ze zlata a stříbra platné pro další dva měsíce.

Špičková kvalita momentálně vyjde zhruba na trojnásobek, běžná kvalita přibližně na dvojnásobek nominálu. Ale není třeba se takové ceny bát. Hodnoty mincí prakticky u všech soustavně rostou, i když někdy pomaleji. Třeba dvousetkorunové platidlo vydané v roce 1997 u příležitosti 100. výročí výroby prvního osobního automobilu ve střední Evropě „President“ oceňují sběratelé podle pravidelně vydávaného katalogu Vlastislava Novotného na víc než třicetnásobek udávané hodnoty a rekordman mezi novodobými českými stříbrnými mincemi, dvousetkoruna k 650. výročí založení pražského arcibiskupství z roku 1994, se dá prodat za úctyhodných více než 50 tisíc korun.

Česká ražba, autorizovaní prodejci

První čtyři české mince byly raženy v zahraničních mincovnách – ve Vídni, velšském Llantrisantu a slovenské Kremnici. Pátou, konkrétně minci nazývanou „Ochrana a tvorba životního prostředí“, která vyšla v roce 1994, už ale razili Jablonečtí. Mincovna v Jablonci nad Nisou totiž získala oprávnění razit mince pro Českou národní banku a od té doby vznikají všechna pamětní platidla tam.

Přísné podmínky nepostihují jen vydávání, přípravu a ražbu mincí, ale také jejich následný prodej. Mince lze (včetně papírového certifikátu dokládajícího jejich pravost) pořídit jen u smluvních partnerů, jejichž seznam najdete na stránkách České národní banky.

Pro emise zlatých mincí využívá ČNB staré mince s vysokým podílem zlata, které byly staženy z oběhu, pro ražbu stříbrných mincí kov nakupuje.

Doporučení

Uvažujete-li o tom, že si založíte numismatickou sbírku, nemusíte se své představy vzdát. Pokud nedisponujete vysokou hotovostí, kterou byste své investici mohli obětovat, nemusíte si hned myslet na zlato. Začít se dá stříbrnými mincemi. Jestliže chcete spekulovat na růst ceny kovu, stačí vám mince v běžné kvalitě. A chcete-li získat víc (a nevádí vám, že můžete i víc ztratit), je dobrou volbou špičková kvalita, která je u sběratelů, obchodníků s mincemi a dlouhodobých investorů žádanější, takže její cena může vzrůst mnohonásobně.

Zlato je sice v současné době velmi populární, protože jeho ceny v posledních letech rostou nebyvalým tempem, ale pro stříbro aktuálně mluví to, že je vzhledem ke svému cennějšímu bratru značně podhodnocené, takže někteří investiční poradci radí investovat právě do něj.

Jaká bude výsledná prodejní cena vašich jednotlivých kousků, které nashromáždíte, nebo dokonce celé sbírky? To záleží na mnoha okolnostech, které si probereme příště.